

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
11-06-2018

A.1.

...Έργο λοιπόν δικό μας, των ιδρυτών της πόλης, είπα εγώ, είναι να αναγκάσουμε τις εξαιρετικές φύσεις να φτάσουν στη γνώση που προηγουμένως είπαμε ότι είναι η σπουδαιότερη, να δουν δηλαδή το αγαθό και να ανεβούν εκείνη την ανηφορική οδό και, αφού ανεβούν και το δουν αρκετά να μην τους επιτρέψουμε αυτό που τώρα τους επιτρέπεται.

Ποιο δηλαδή;

Το να μένουν συνεχώς εκεί, είπα εγώ, και να μη θέλουν να κατεβαίνουν πάλι κοντά σε εκείνους τους δεσμώτες ούτε να συμμετέχουν μαζί με εκείνους και στους κόπους και στις τιμές, είτε μικρότερης είτε μεγαλύτερης αξίας.

Μα θα αδικήσουμε αυτούς, είπε, και θα τους κάνουμε να ζουν χειρότερα, ενώ έχουν τη δυνατότητα να ζουν καλύτερα;

B.1.

Η ανάλυση των αποσπασμάτων χρειάζεται να επικεντρώνεται στην ερμηνεία των λέξεων του Αριστοτέλη. Συνδέοντας τις φράσεις του κειμένου με την αντίστοιχη ερμηνεία, η απάντηση χρειάζεται να συμπεριλάβει τα εξής σημεία:

α) άφικέσθαι πρὸς τὸ μάθημα ὃ ἐν τῷ πρόσθεν ἔφαμεν εἶναι μέγιστον

→ **άφικέσθαι:** το ρήμα *άφικνοῦμαι* δηλώνει την ενέργεια και την πορεία που χρειάζεται για να προσεγγίσουμε το αγαθό (όχι με τις αισθήσεις, αλλά με την καθαρή νόηση),

→ **μέγιστον μάθημα:**

-η θέαση του αγαθού είναι η μεγαλύτερη αξία, αφού αυτό πρέπει να κατακτήσουν όλοι οι άνθρωποι και κυρίως όσοι πρόκειται να αναλάβουν τη διοίκηση της πολιτείας. (ύψιστη αρχή – πηγή της γνώσης)

-στοιχείο της νοησιαρχικής ηθικής του Πλάτωνα (η γνώση της αλήθειας οδηγεί κατά αναγκαιότητα σε ηθική πράξη, στην πραγμάτωση του αγαθού)

β) ἰδεῖν τε τὸ ἀγαθὸν

→ **ἰδεῖν:** το ρήμα *ὀρῶ* δηλώνει ότι η κατάκτηση του αγαθού απαιτεί τη θέασή του

→ **τὸ ἀγαθόν:** ο Πλάτων δεν δίνει σαφή ερμηνεία για τον όρο *ἀγαθόν*, παρά αρκείται σε υπαινιγμούς.

-το *εἶναι* και ὅ,τι το διατηρεί

-η τάξη, ο κόσμος και η ενότητα που συνέχει την πολυπλοκότητα

-ὅ,τι παρέχει την αλήθεια και την επιστήμη

-Πλάτωνος *ἀγαθόν:* παροιμιώδης έκφραση για το ασαφές

γ) ἀναβῆναι ἐκείνην τὴν ἀνάβασιν

→ το ρήμα *ἀναβαίνω* δηλώνει ότι η κατάκτηση του αγαθού είναι δύσκολη και απαιτεί κόπο, επίπονη προσπάθεια και αγώνα.

→ ανοδική πορεία – υψηλότερη γνώση – διάπλαση ήθους

B.2.

α. σκοπός του νόμου:

- η ευδαιμονία όλης της πόλης (*ἀλλ' ἐν ὅλῃ τῇ πόλει τοῦτο μηχανᾶται ἐγγενέσθαι*) και όχι μιας κοινωνικής ομάδας (*οὐ τοῦτο μέλει ὅπως ἔν τι γένος ἐν πόλει διαφερόντως εὖ πράξει*)
- κριτήριο το συλλογικό συμφέρον (εξασφάλιση της συνοχής και της ομαλής συμβίωσης)
- επισήμανση της ιδιαίτερης σημασίας του νόμου στον Πλάτωνα

β. τρόποι επιδίωξης: (επισήμανση των μετοχών που έχουν υποκείμενο τον νόμο)

→ συναρμόττων τούς πολίτας:

- η κοινωνική λειτουργία του νόμου (συναρμογή των πολιτών)
- αρμονία της ψυχής → αρμονία στις σχέσεις των πολιτών
- *πειθῶ*: εργαλείο του νόμου: η εκούσια υπακοή των πολιτών στις επιταγές του νόμου (λογικά επιχειρήματα – υγιή πρότυπα – αλληλοβοήθεια – πεπαιδευμένοι πολίτες)
- *βία*: εργαλείο του νόμου: ο εξαναγκασμός με τη δύναμη των κυρώσεων (όχι τυραννικά – για τους μη πεπαιδευμένους – περιορισμός της πολυπραγμοσύνης)

→ ποιῶν μεταδιδόναι ἀλλήλοις τῆς ὠφελίας:

- η οικονομική λειτουργία του νόμου (ο καταμερισμός της εργασίας που οδηγεί σε αυτάρκεια ατομική & κοινωνική)
- κατανομή εργασιών βάσει των ατομικών ικανοτήτων
- καλλιέργεια σχέσεων συνεργασίας, αλληλοβοήθειας, αλληλεγγύης

→ ἐμποιῶν τοιοῦτους ἄνδρας:

- η παιδαγωγική και πολιτική λειτουργία του νόμου (η διάπλαση ανθρώπων ικανών και ἀξίων να διατηρούν τη συνοχή της πόλης)
- προϋπόθεση ο περιορισμός της ατομικής επιθυμίας και η πολιτική κοινωνικοποίηση των ανθρώπων
- υπαγωγή της ατομικής επιθυμίας στην αναγκαιότητα της κοινωνικής συναρμογής
- ανάδειξη των πολιτικών ηγετών που υποχρεούνται να διατηρούν τη συνοχή της πόλης

B.3.

1→ Κέφαλος

2→ τον χορό

3→ εκδιώχθηκε κακὴν κακῶς ἀπὸ το νησί

4→ επωμίζονται στρατιωτικά και διοικητικά καθήκοντα

5→ τη Δημοκρατία

B4.

α. ἀφικέσθαι → ανικανοποίητος

εἶπον → ρήμα

ἰδεῖν → ιδέα

μεταδιδόναι → παράδοση

β. *Ἡ τιμὴ πώλησης των ἀγαθῶν ἐξαρτάται ἀπὸ τον νόμο της προσφοράς και της ζήτησης.*

Ὁ ἀνυπόφορος πόνος στο δόντι καταπραῦνεται με αναλγητικά φάρμακα.

Με τις απαντήσεις που δίνεις η συζήτηση καταλήγει σε φάυλο κύκλο.

Γ.1. Η ρητορική είναι ανάλογη με τη διαλεκτική· και οι δύο δηλαδή είναι σχετικές με κάποια (πράγματα) τα οποία με κάποιον τρόπο είναι κοινή γνώση όλων (των ανθρώπων) και δεν ανήκουν σε κάποια διακριτή επιστήμη. Γι' αυτό και όλοι με κάποιον τρόπο έχουν μερίδιο και στις δύο. Όλοι δηλαδή σε έναν βαθμό επιχειρούν να ελέγχουν και να υποστηρίζουν μια άποψη

και να απολογούνται και να κατηγορούν. Από τους περισσότερους λοιπόν μερικοί πράττουν αυτά τυχαία, ενώ άλλοι από συνήθεια που προήλθε ως αποτέλεσμα άσκησης. Επειδή όμως είναι δυνατόν και με τους δύο τρόπους, είναι φανερό ότι αυτά θα μπορούσαν να τα κάνουν και με σύστημα· γιατί είναι δυνατόν να εξεταστεί ο λόγος για τον οποίο κάποιος πετυχαίνουν τον στόχο τους από συνήθεια και οι άλλοι τυχαία, από την άλλη κάτι τέτοιο ήδη θα συμφωνούσαν ότι είναι λειτουργία της τέχνης.

Γ.2.α. ἀφωρισμένης → ἀφωρίσθη

ὑπέχειν → ὑπόσχες

πολλῶν → πλείσταις

δρῶσιν → δρώντων

Γ.2.β. τὰ δὲ τοιαῦτα ἤδη πᾶς ἂν ὁμολογήσαι τεχνῶν ἔργα εἶναι

Γ.3.α. τῆ διαλεκτικῆ: δοτική αντικειμενική στο ἀντίστροφος

ἐξετάζειν: αντικείμενο στο ρ. ἐγχειροῦσιν (τελικό απαρέμφατο)

θεωρεῖν: υποκείμενο στο απρόσωπο ρήμα ἐνδέχεται (τελικό απαρέμφατο)

ἔργον: κατηγορούμενο στο τὸ δέ, υποκείμενο του απαρεμφάτου (εἶναι)

Γ.3.β. Δευτερεύουσα αιτιολογική πρόταση που εισάγεται με τον αιτιολογικό σύνδεσμο ἐπεὶ, και εκφέρεται με οριστική (ἐνδέχεται) για να δηλώσει το πραγματικό.

Γ.3.γ. τῶν πολλῶν: γενική διαιρετική στο οἱ μὲν – οἱ δέ

εἰκῆ: δοτική του τρόπου στο δρῶσιν

ταῦτα: σύστοιχο αντικείμενο στο δρῶσιν

διὰ συνήθειαν: εμπρόθετος προσδιορισμός της αιτίας στο εννοούμενο δρῶσιν